ԹԻՒ 518 Է. ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ Ժ. 1875 17 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԱՐԹՈՒՆ ԿԱՑԷՔ

Մէկ քանի չաբաթէ ի վեր լրագրաց ոմանց մէջ կը կարդանք որ՝ Հասունը Հռովմէն Պոլիս գալու միտք ունի եղեր, կուգայ կոր եղեր, եկեր է եղեր, նէն նէն:

Ասոնցմէ զատ՝ Հասարակութեան մէջ ալ նոյն օրինակ լուրեր տուողներ ելլելով՝ այս օրերս Հայ կաթոլիկաց բանակին մէջ վրդովմունքներ և փախուստներ երևան ելան : Թէև այս տարաձայնութեանց ո՞ր աստիճանի ճշմարիտ կամ անստոյգ ըլլալը չենք գիտեր, սակայն սա միայն կըսենք որ՝ մէկէն ի մէկ չփոթելու յուզուելու հարկ չկայ, քանի որ այդ լուրը տուող և բաշխողները, չեն ըսած թէ, պաշտօնապէ՞ս թէ անպաշտօն պիտի գայ, այսինքն, թէ իբր կաթուղիկո՞ս, իբր պատրիա՞րք, իբր քահանա՞յ թէ իբր աշխարհակա՞ն. մինակ պիտի գայ կըսեն կոր:

Էյ քանի որ տակաւին որոշ գաղափար մը չունինք մեր հիւրին վրայ, ամենևին իրար անցնիլ պէտք չէ. գուցէ մարդուկը օդափոխութեան համար ճամբայ ելլելու դիտաւորութիւն ունեցած ըլլայ. արդարև Պոլսոյ գիրքերնիս անման գիւղ մ'է. Օսմանեան պետութեան խիստ գեղեցիկ և ընդարձակ մէկ մայրաքաղաքն է. զուարճալի հովիտներ ունի, մաքուր օդ ունի, անմահական ջրեր և ջերմուկներ ունի, կրնայ ազատ համարձակ գալ և խոլոր տանք վայելել:

Ամենուս գիտցած բանն է որ այս մարդը ատեն մը հոսկէ իբր կաթուղիկոս և կամ լաւ ևս է ըսել իբր ազգի խռովարար մը աքսորուեցաւ. հիմայ քանի որ այդ բաներէն ձեռքը քաշեր է նէ շատ հաւանական է որ տէրութիւնը անոր յանցանաց ներողամիտ գտնուելով Պոլսոյ դառնալուն իրեն համար ցած ըլլալը իմացնելու շնորհն ըրած ըլլայ, վասն զի Օսմ. բարեկամ կառավարութիւնը ո՛չ թէ Հասունի պէս անձի մը ներողամիտ կը գտնուի՝ այլ մինչև իսկ Հերսէքի ապըստամբապետաց ալ կը ներէ եթէ անկեղծ զղջման գալով կատարեալ հպատակութեան երդում ընեն. ինչպէս որ ներկայ դէպքերը մեր այս ըսածները կը հաստատեն։

Ասոր հետ մէկտեղ՝ այն յօդուածը 'ի միամտութիւն հասարակութեան գրելով՝ ափիոնի համ տալու պէս «քնացէ՛ք» ալ ըսել չ'ենք ուզեր, այլ դարձեալ կ'իմացնենք որ խուշխու գտնուին և քնաւ չի քնանան, զի Ինքնին ՏԷՐԸ պատուիրած է մեզի. «արթուն կացէ՛ք զի ո՛չ գիտէք երբ գայցէ» . . .

* * *

Ազգ. Կրօնական Ժողովոյ մէջ ատենէ մ'ի վեր անցած դէպքերուն նկատմամբ մեր խօսելիքները շաբաթ օրուան կը թողունք։

* * *

Իզմիր 13/25 սեպ. 1875

. . . Խմբագիր

Մինչ տեղւոյս ազգային երկարժամանակեայ երկպառակութեանց ի միջոյ բարձման լուրը ձեզ աւետելու անձկանօք կը փափաքիմ, դժբաղդաբար բաղձանքս փոս կը մնայ, վասն զի ժողովրդեան թշնամի խմբակը անյագ իրենց գործած անթիւ չարութեանց ու ազգակործան ձեռնարկութեանց, նորանոր դաւադրութեանց խորհուրդներ յղանալու, յառաջդիմութեան խոչընդոտներ յարուցանելու չի դադրիր և ահա անցած չաբթու կառավարութեան դուռը կամբաստանէ պէյ ազգը իբր թէ, չորս հազար լիրայ պատրաստ դրամ ունենալով հանդերձ չուզեր վճարել իւր պարտքը, որով այնքան կը դրդուեն զՎալին որ խստիւ կը հրամայէ քօմիսիօն մը հաստատել պէտէլիէի տուրքը հաւաքելու համար. Յոյն և Հրէից ազգը թէև քառապատիկ ու տասնապատիկը կը պարտաւորին՝ բայց ոչ այսքան կըստիպուին. մինչդեռ Քաղ. Ժողով'ը կարճ միջոցի մը մէջ երկու անգամ ըստ բաւականի կը վճարէ, ազգային պարտուց համար, բայց ինհարկէ բացայայտ է որ ասոնց նպատակը պէտէլիէի քօմիսիօնի պատրուակաւ բոլորովին ժողովրդեան կամաց հակառակ, բռնի տիրանալ ազգային գործերուն. կնիքը կորզել Քաղ. Ժողովին ձեռքէն ու իրենց մոլոր կիրքը յագեցնելով ըստ քմաց գործադրել։

Այս բանս ժողովրդեան զայրոյթը կը գրգռէ նկատելով թէ քանի որ օրինաւոր նորոգ երեսփոխանութիւն ունինք որ կորոշէ ըստ օրինի ամէն պէտք եղած ժողով հոգալ, անպատշաճ կը դատէ օտարի մը միջամտութեամբ մանաժողովներ կազմել. ուստի Արժ. Նախագահը մեծ. ատենապետին հետ կը դիմեն առ տեղւոյս Վալին ժողովրդեան փափաքը յայտնելու ու Պատրիարքարանի առ Վալին ուղեալ գիրը մատուցանելու. Վալին առջի բերան խիստ վարմունքով մը կըստիպէ զիրենք որ իր վճռած քօմիսիօնը անպատճառ ընդունին, մերժելով ուրիշ որ և է խնդիրք ու առաջարկութիւնք, բայց քիչ մը ետք սթափելով ու իր սխալը ճանչնալով ու Պատրիարքարանի իրեն ուղեալ նամակը կարդալով՝ որուն մէջ նորոգ երեսփոխանութիւնը միայն պաշտօնական մարմին ճանչնալ, ու անոնց պէտք եղած օժանդակութիւնը ընել չի զլանալ յանձնարարած էր. կը հրամայէ երթալ Պատրիարքարանի հրամանագրին համեմատ իրենց ժողովները կազմել, ու նախ իսկոյն մէկը կը ղրկէ իր կողմէ յազգային առաջնորդարան՝ որ իր ժողովին ղրկած միաբանը վերադարձնէ ու քօմիսիօնն ալ լուծել տալ. մինչդեռ բոլոր ազգակործան վառ . . . . բազմած էին, ու գրեթէ իրենք իրենց Սպարթալեան աղայի նախագահութեամբ քօմիսիօնը կազմեր էին։

Արժ. նախագահը Պատրիարքարանի ու Վալիին հրամանին վրայ ի ժողով կը հրաւիրէ նորոգ երեսփոխանութիւնը յազգային առաջնորդարան դիւանը կազմելու, ու տեղեկագիրը պատրաստելու համար. որոշեալ ժամուն մինչ գրեթէ բոլոր երեսփոխանները ժողովուելու վրայ էին, դիմադիր խմբակը խաժամուժ ամբոխով մը վեր կը խուժէին, զորս Արշալոյս երեւելիներ կանուանէ միշտ, ու կը բազմին մէջ, կռիւ, խռովութիւն յարուցանելու նպատակաւ. բայց երեսփոխանները խոհեմութիւն կը համարին մեկնիլ ժողովը ուրիշ օրուան թողլով, խաժամուժ ամբոխը ասոր ալ չի բաւականանալով, երեսփոխաններուն մեկնելէն յետոյ Սպարթալեանի հրամանին համեմատ բռնութեամբ դիւանին դուռը կը խորտակեն սնտուկները, տումարները, յիշատակարանները բոլորովին կը թալլեն, ու երբ քարուքէհեասին իրենց ապօրինաւորութիւնը յայտնելով կը դիմադրէ քանի մը ապտակ կը զարնեն, ու վերջապէս դիւանին մէջի բոլոր գտնուած թուղթերը ևն ևն բեռնաւորի մը կը բեռնաւորեն ու ուղղակի Սպարթալեանի մաղազան կը տանին։

Ժողովուրդը այս բռնաբարական միջնադարեան արարքը լսելով սաստիկ կը յուզուի և կուզէ միահամուռ խուժել Սպարթալեանի վաճառատունը և ազգային տետրակները դեռ չի խարդախուած առնել, բայց արհեստապետաք ու վաճառականք անմիջապէս գործին առաջը կ'առնուն կ'արգիլեն որ օրինաւորութեան դէմ չի գործեն ու կը համոզեն զիրենք որ Օսմանեան Պետութիւնը ու պատրիարքարանն անպատճառ անոնց պատիժը պիտի տան։

Ահաւասիկ քաղքիս ցաւալի վիճակը ի շնորհս Սպարթալեանի. ժողովուրդին համբերութիւնը հատնելու վրայ է՝ եթէ պատրիարքարանն այն . . . . . ճիրաններուն ձեռքէն ազգը չի փրկէ. բաւական չեղա՞ւ միթէ 10–12 տարիէ ի վեր ազգին որքան վնաս ու չարիք հասոյց թէ բարոյապէս և թէ նիւթապէս, ուստի ժողովուրդը յոյսը բոլորովին պատրիարքարանի վրայ դրած անյապաղ ու ակնդէտ պարտ ու պատշաճ տնօրէնութեան կ'սպասէ։ Հետեւաբար պատրիարքարանը լաւ կընէ եթէ այս մարդուն դատավճիռը տայ ազգային գործերու միջամուխ ըլլալէ դադրեցունելտալով, որով ապահով ըլլայ թէ խռովութիւնը քաղքիս մէջէն իսպառ կ'անհետի, խաղաղութիւնը հիմնովին կը հաստատուի և ազգ. գործերը յառաջադիմական քայլեր կ'առնուն. ի մի բան ժողովուրդը անհամբեր պատրիարքարանի անմիջական դարմանը հայցելով։

Մնամ յարգանօք

* * *

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ

Ախըր գաբուսի առաջը ընկղմող անգղիական շոգենաւը, որոյ խրած տեղէն հանուելով այլուր փոխադրուիլը ծանուցինք, հարկ եղած նորոգութիւններն ըլլալու համար ԳՈՒՐՈՒՉԷՇՄԷԻ առաջը նշանաքարերուն մօտը քաշուեր է։ Թիւ 9

Լրաբեր

Պունտան իւչ մահ մուգատտէմ Ախըր գաբու ճիվարընտա տէնիզէ պաթմըշ օլան պիր ինկլիզ վափօրու, օ վաքըթտան պէրու սարֆ օլունան սայ ու իգտամ նէթիճէսիյլէ պու քէրրէ չըգարըլըպ թամիր օլմաք իւզրէ ԳԷՕՅԻՒՔ-ՏԷՐԷՍԷ գալաֆաթ մահալլինէ չէքիլմիշ տիր։ Թիւ 1543

Մէճմուայը Հավատիս

Մեր պաշտօնակիցները սուտ չը հանելու համար կ'ըսենք թէ վերոյիշեալ շոգենաւը թէ ԳՈՒՐՈՒՉԷՇՄԷԻ առջև կեցած է և թէ ՊԷՕՅՒՒՔՏԷՐԷԻ խուրուքը ներկն քաշուած է։

◆

ՋԱԼՕՐ ՍԱԱԹ ՋԱԼԸՆՄԱԶ

Գըլըգլարը գըյաֆէթլէրի եէրինտէ պիր գաչ քիշի, մուհաքէմէլէրինտէն տօլայը խըթըրմաս իչին հաքիմ էֆէնտինին էվինէ կիտէրլէր։ Կիտինճէ օ սրա էֆէնտի պաշգա միսաֆիրլէր գապուլ էթմիշ օլտուղունտան, պունլարը՝ միսաֆիր օտասընտա պիր ազ թէնէֆֆիւս էթմէլէրինի րիճա էտէր։ Պու հէրիֆլէր հաքիմին էմրի մուճիպինճէ գայէթ ազըր սուրէթտէ տէօշէնմիշ պիր օտայա կիրիպ պէքլէմէյէ մէճպուր օլուրլար։ Օտանըն գըյմէթլի էշեալարընը քէմալի թէհայյիւր իլէ սէյր էթտիքլէրի վագըթ, պիւրօնուն իւզէրինտէ թօմֆիյալթ նէվիտ'ն պիր կիւզէլ ալթըն սաաթ կէօրիւրլէր։

Կէրէք եալընըզ պուլունտուգլարընտան վէ կէրէք էօյլէ պիր հաքիմին միսաֆիր օտասընտա կիրէն չըգան պէլլիսիզ օլտուղունու մուլահազա էթտիքլէրինտէն, գալըպլարընա շէյթան կիրէր, էօթէ տէօնէրլէր, պէրի տէօնէրլէր, մութալաայա չալըշըրլար, իթթիֆագ հասըլ էտէրլէր, նիհայէթ սաաթի աշըրմայա գավլ ու գարար էտիպ, իչլէրինտէն պիրինին փալթօսունուն էմին պիր մահալլինէ վազ էտէրլէր։

Հաքիմ միսաֆիրլէրինի եօլա չըգարըպ օլտուղունտան սօնրա պունլարը տա գապուլ էթմէք իչին քէմալի թալթիֆլէ հուզուրունա ճէլպ էտէր վէ հօշ պէշտէն սօնրա, նէ իշ իչին կէլմիշ օլտուգլարընը սուալ էտէր։

Սաաթը փալթօսունուն ճէպինէ սագլայան իֆատէյի հալէ գալգըշըպ, պիր թիւճճարտան, ուն ախզուիթթարընտան տօլայը 3000 լիրա մաթլուպու օլտուղլարընը վէ պու ագչէնին պա իլամ քէնտիլէրինէ հէնիզ իյատէ օլունմուշ օլմատըղընտան, էյէր հաքիմ էֆէնտի իլթիմաս իլթիֆաթ էտէրսէ 700 լիրա թէտիյէ էտէճէքլէրինի պիր պիր պէյան էթտիկի սըրատա, պիրտէ ճէպինտէքի սաաթ, վուրմայա պա՞շլամասըն մը։

Մէյէր հաքիմին սաաթը, չալար ճէպ սաաթըյըմըշ։ Հաքիմ օտատա զանն էթտիյի չալար սաաթըն սէսինի փէք եագընտան իշիթտիկինտէն իշի չագըպ՝ «եահու, պէն սի՛զէ իլթիմաս էտէրիմ ամմա, էվվէլճէ շու չալտըղընըզ սաաթըմը մէյտանա չըգարըն» տէյինճէ, իւչիւնիւնիւ եուզլէրինտէն պէնիզի թէրէ եաղը րէնկինէ թէպտիլ օլարագ, սահաթը թէսլիմ էտէրլէր վէ հիչ սէս չըգարմայարագ մէրտիվէնտէն աշաղը, ճուտան սօգագա րէզալէթլէ քիւլլիյէ սավուշմայա մէճպուր օլուրլար։

Իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, հալէա օ սաաթը չալան հէրիֆ՝ չիմտիյէ գատար պիր չալար սաաթ սէսի իշիտինճէ, սինիրլէրի թութար վէ եարըմ սաաթ գատար պայըլըրմըշ։

◆

ԱՐԶԸՀԱԼ

Էֆէնտիլէ՛ր։

Պէնտէնիզ պունտան ալթը այ մուգատտէմ պիր էօքսիւրիւք աֆէթինէ եսիրի ֆիրաշ օլտում։ Կէրէք Եվրօպա վէ կէրէք Թըպպիյէ մէքթէպլէրինտէն չըգան թապիպլէրին չօղունու գօնսօլթօյա չաղըրտըմ, հէփսինէ նէք տիլ վէ նէք ճիհէթ էօտէճէյիմ գարար վէրիպ մաալիճէ վէրմէյէ գալգըշտըլար, մաալիճէլէրի նէտիճէ տէրիյէ քէմիք գալըպ տահա զիատէ տէօշէյէ եափըշմայա եուզ թութտում։ Սաղլըղա 300 լիրամ վարըրտը, մուլթէմասըմ կի այ պու մինվալ իւզրէ եարը էօլիւ եարը սաղ հասթալըքտան վէ 300 թանէ լիրալարըմըն ալթընտան կիրիպ խուսթխանէտէն չըգան հէքիմլէրի աֆ էթմէքտէն սօնրա, տէօրթ կիւնիւն իչինտէ պանա պիր չէքիրտէյի սօյուպ իչիրտէն գօճա տալը սայէսինտէ շիֆայը պուլտում, այաղա գալգտըմ վէ չիֆթլիքիմէ կիտէյիմ: Պու պէյանը հալի մուխթասարճա նագըլ էթտիքտէն սօնրա կէլէլիմ ասըլ իշին կիւնհիւնէ:

Էֆէնտի՛լէր. Էվվէլա սըրթըմը տիննէյէճէք տէյի թօքմաք կիպի էլլէրիլէ ճանըմը աղըրտա կէթիրէն թօքթօրտան հէր պիր վուրուշու իչին ճէզայի նագտի օլարագ պիրէր մէճիտիյէ ալըղ օլունմասընը իսթիրհամ էտէրիմ: Սանիէն՝ գանըմը թէմիզլէմէք իչին հէր կիւն 2 տէֆա տամարլարըմը աչըպ գօլումտան գան ալըրտան պէրապէր պօզմասը թօքթօրտան՝ հէր պիր նէշթէր վուրուշու իչին պիրէր լիրա թազմին մաթլուպ էտէրիմ: Սալիսէն՝ նէօպէթիմի անլամագ իչին սապահտան աքշամա գատար տէօշէյիմին քէնարընտա նէօպէթճիլիք էտիպ ԹՕՓԱԼ ՇԷՅԹԱՆ հիքեայէսինի օգույան թօքթօրտան վէրտիյիմ 3 էր լիրա կիւնտէլիկի կէրույէ իատէ օլունմասընը թալէպ էտէրիմ. Րապիէն՝ «պու ըչէթմայը ֆիլճանճա էչաճըյա խարարըմա՝ ֆիլճանճայա խարաըր» տէյի թուլթխանճըլըգ էտէն թօքթօրտան՝ էշաճը հէսապը իչին վէրտիյիմ 74 լիրանըն իւզտէ 50 սինի կէրի իսթէրիմ. Խամիսէն՝ «վէրէմ օլմուշսուն» տէյի նըշանլըմըն գուլաղընը պօզան վէ նըշանլըմը կէրի էթտիրէն թօքթօրտան նըշանլըմը իսթէրիմ:

Եանի ճէման մաթլուպում 350 լիրա պիր տէ կիւզէլ գըզ օլուպ, պու փարայը հիւսնիւ սուրէթլէ պանա թէսլիմ էթմէտիքլէրի թագտիրտէ հագգընըզտա Պապը Զապթիյէյէ մուրաճաաթ էտիպ՝ իշի ճինայէթ մէճլիսինէ հավալէ էթտիրէճէյիմ պիլմիշ օլասընըզ հա՛:

Պէնտէի աճիզ գուլունուզ
Նէֆրիսէ Լօրէն

Յիշեալ արզուհալը գաւառաւոր բժշկաց ուշադրութեանը կը յանձնենք:

* * *

ԷՅԻ ԻՇ ԱԼԹԸ ԱՅՏԱՆ ՊԻԹԷՐ

— Արթըք սէնին իչին եօգսա «էյի իշ ալթը այտան պիթէր» տէ տը՛ր, պէնիմ գուլաղըմա կիրմէզ քի: Գարտա՛շ. «պու տօղրու եօլունու 3 այտան պիթիրէճէյիզ» տէրլէր՝ տըշ կէլտի սանա եէնիտէն եէնիյէ իշլէր չըգարըյօրլար մէյտանա. պէօյլէլիքլէ պիզիմ սօնումուզ նէ՛րէյէ վարաճագ:

— Ա՛ ճանըմ, սէնտէ հիչ հայըր սէօյլէմէզսինքի. իշթէ գալտըրըմճըլար գալտըրըմլարը տէօշէյթմէյէ պաշլատըլար. պիթէճէյի եագլաշտը, ինշալլահ իքի իւչ հաֆթայա գատար եօլլար տօղրուլուր տէ կէնէ ախտուլթամըզա պաշլարըզ: Զաթէն պուրանըն ախտուլթարըտա գըշըն տըր:

— Սէն նէ՞ սէօյլէյօրսուն, այ օղուլ. Նա՞սըլ 3 հաֆթատա պիթէճէք եօլ օլուր քի, տէօքմէ սու պօրուլարը Էվրօբա ֆապրիգալարընտա տահա եէնի սըրալը օլունմուշ:

— Ինա՛նմա ճանըմ, ախըշըմ լագըրտըսը տըր. սու պօրուլարը չօգտան ըսմարլանմըշ պիթմիշ տըր:

— Եօյլէ տէր տէ, չիմտիյէ գատար նէյէ կէլմէյօր հա՛:

— Էյ սէպէպսիզ օլմազ հա՛, էլպէթտէ պիր սէպէպի վար տըր. հէմ ուզագտան ուզաղա սա գուլաղըմա պիր շէյլէր չալընտը.

— Նէ՞ կիպի:

— Պօրուլարը նայդ. էանճէք վաբօր ֆըըթընայա թուլթուլմուշտէ թամիր իչին պիլմէմ հանկը լիմանտա տէմիր ալմըշըմըշ։

— Է՛յ պաշդա վաբօր կէօնտէրմիյէր էֆէնտիմ, պիզի աճը՛մայօրլար մը. 6 այ օլտու թիւքեան քիրասը վէրմէյօրուզ տահա պէշ փարա խւզխւ կէօրմէտիք, պէօյլէ կիտէրսէ պու դըշընտա լըրա եէրինէ լօքմա չիլլիխ քէսէճէյիզ։

— Նէ՛ չարէ այօղլու. պաշդա վաբօր կէօնտէրէճէքլէր ամմա հէմէն.. պահթըմըզ օլսայտը պօրուլարըմըզ ֆըրթընայա թութուլմազտը։ Պիզէ սապըրտան պաշդա պիր չարէ եօգ տուր։

— Սապըր, սապըր ամմա, իշիմիզ պօրուլուք օլտու.քտան սօնրա՝ Պիթ փաղարա կիտիպ մէզաթճըլըքտան պաշդա պիր սէնայաթ էտէմէյէճէյիզ, հիչ տէյիլսէ տօսթլար պիզի ախղութիթտատա կէօրիւրլէր եա՛, պուրտա օ տա եօգ. Զինճիրլի գույուտայըզ կիպի էթրաֆըմըզ հէփ խըրուաթ, արնավուտ, էյ ալլահը սէն պիզ տէվրէ՞նտա պէքճիմիյիզ եօքսա րապըթալը թիւթիւնճիւ թիւճճարը մը.

— Ճանըմ սապր էթ տէտիմ ա՛, էյի իշ ալթը այտան պիթէր.

◆

ՌԻՑՏՈՒՐՄԱՅԻՕՆ

Քիմի՝ խաթէրսին ծօ, օ էլինաէքի քէհաա նէ՞ տիր։

— Քէհաա տէյիլ, մատմազէլ, «գօմիք» տիր, նա՛ ա՛լ տա էֆէնտիյէ վէ՛ր։

— Նա՞սըլ էֆէնտի, նա՞սըլ «կօմիկ», սէն եանըըշ գաքը չալըշըըն, պու էվտէ նէ՛ էֆէնտի վար, նէ՛ տէ կօմիկ։

— Ճանըմ, «գօմիք» տէյօրսամ, չիմտի չըգան եէնի կազէթաար, եանի «չարխվարի» տիր, «չարխվարի»։

— Իսթէր շարիվարի օլսուն՝ իսթէր «բանթալօնի», պիզիմ հանըմ էօյլէ քէֆատզէ չէյլէր օգումազ։

* * *

— Չէվիքըլիք է՛թմէ Անթօան. եիւզլինճէ թօզատը աշդ էտինճէ, սէնի 5 փարալըք տօպած կիպի չէվիրիրիմ։

— Հայտէ գի՛ւպ, ծնու տէյէն ինճրասընտա տա պուլունմալը.

— Ցիթիլ վէրմէ՛. փալլահի վուրուրում հա՛։

— Ալլան, եավաշ կէ՛լ, էթէրլէքերինի թութուշտուրուրսուն։

— Անթօան .. պիր տահա սէօյլէյօրում, վուրուրում։

— Վուր մէր. էօթիյէք սէնտէ.

— Եա՛ էօյլէ՞ մի, ա՛լ էօյլէ խսէ.

— Հէլէ պի՛ր տահա վուր.

— Ալ պի՛ր տահա.

— Զաթը թէրպիյէլի պիր ատամ օլսան, պէօյլէ գալըըն իշի ըէնիլի էլտիվէն գուլլանմազտըն, ա՛ խորեաթ.

ԱԶԴ

Ռուբինեանց գիշերօթիկ և ցերեկօթեայ վարժարանիս վաքանսի օրերը լրացած ըլլալով, հրաւէր կը կարդամք մեծարոյ և ազնիւ ծնողաց որ՝ իրենց զաւակունքը բարեհաճին ղրկել նոյն օրը ի վարժարանս։

Սոյն առթիւ կը ծանուցանեմ նաև Արգոյ ծնողաց որ՝ վարժարանս ամէն դիւրութիւն կ'ընծայէ թէ Պօլսեցի և թէ գաւառացի գիշերօթիկ նորեկ աշակերտաց։

Տէր և Վերատեսուչ
Ռուբինեան կրկին վարժրնց.

1875 սեպտ. 9 Ամբրօսիոս Վ. Ռուբինեան
Բերա—Բանկալթի

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ԱՂԻՒՍԱԿ ՄԱՄԼՈՅ

Դ ԱՋԱԿՈՂՄԵԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՔ

Ա	Գ. Օտեան	Ն. Ռուսինեան	Ս. Ալբօ	Ս. Ալաբէկեան	Տ. Եուսուֆեան	Պ. Պառնասեան	Թ. Թէրլեան	Նուրեան
Յ. Մր-գուլի	Դերացոյց	Ճառախօս	Անհաստատ	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր	Արբանեակ	Քուէտու
Ն.Ճահպալեան	Ճառախօս	Անհաստատ	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր	Արբանեակ	Քուէտու	Դերացոյց
Յ. Մալըմեան	Անհաստատ	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր	Արբանեակ	Քուէտու	Դերացոյց	Ճառախօս
Կ. Իւթիւճեան	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր	Արբանեակ	Քուէտու	Դերացոյց	Ճառախօս	Անհաստատ
Մ. Գիւմաճեան	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր	Արբանեակ	Քուէտու	Դերացոյց	Ճառախօս	Անհաստատ	Պնակալէզ
Խ.Միսաքեան	Գաղտնակուր	Արբանեակ	Քուէտու	Դերացոյց	Ճառախօս	Անհաստատ	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ
Ա. Այվազեան	Արբանեակ	Քուէտու	Դերացոյց	Ճառախօս	Անհաստատ	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր
Տ. Սինանեան	Քուէտու	Դերացոյց	Ճառախօս	Անհաստատ	Պնակալէզ	Մարդամեքենայ	Գաղտնակուր	Արբանեակ

ՎԱՐԻ կարգի աջակողմեանները՝ ՎԵՐԻՆ կարգի աջակողմեանց հետ բազմապատկելու և ՄԻՋԻՆ արտադրեալը զօրութեամբ գտնալու է ,

. . . . Խմբագիր

Խնդրեմք որ հետեւեալ Ազդը ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ հրատարակել բարեհաճիք .

ԱԶԴ

Հայկ. Համազ. Գործ. ընկերութեան Ա. շրջանը աւարտելով յառաջիկայ կիւրակէ (Սեպ. 14) կանոնադրութեան Բ. պարբերութեան Բ. յօդուածին համեմատ ու չափ որ Ա. վիճակահանութիւնը պիտի կատարուէր, կառավարութեան հրամանաւ որ և է վիճակահանութիւն արգիլուած լինելուն Տնօրէն ժողովս արժան դատեց ընկերութեանս վիճակահանութիւնն ալ առ այժմ ետ ձգել. նա և կը ծանուցանէ բոլոր Ազնիւ ընկերաց, որ երկրորդ շրջանաւորը մինչ յառաջիկայ հինգշաբթի պատրաստ ըլլալով բոլոր ընկերք կրնան ընդունիլ ընկերութեանս կեդրոնատեղէն :

Ի դիմաց Հայկ. Համազ. Գործ. Ընկ.
Տնօրէն ժողովոյ
Փոխ. Ատենապետ
ԳԷՈՐԳ ՃԻԼԱՃԵԱՆ

Կ. Պօլիս Գաչըքճը խան թիւ 6
73 Սեպ. 12

* * *

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՏՈՔԹԷՕՐ Մ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Փարիզի Բժշկութեան Վարժարանին մէջ իր ուսմունքը աւարտած և վկայականն ընդունած ի Պօլիս վերադարձած է. այժմ իւր բնակութիւնը հաստատած է ի Ղալաթիա : Հայոց եկեղեցւոյ փողոց թիւ 12 տունը, ուր պատրաստ է ամէն օր մինչև կէս օր, հիւանդ ընդունիլ, և երեքշաբթի օրերն ալ ձրի դարմանել :

ՓԱՐԻԶԻ ԳՐԵԱՆՔ

Փարիզ տպուած հետևեալ փառաւորամ գրքերը այսուհետև պիտի վաճառուին կանխիկ և աժան գնով Մեծ. Ռուսուբէն Էֆէնտի Նիւմիւշկէրտանեանի սենեակն 'ի Վաբաքճը խան. թիւ 5 վերի յարկ :

Բառգիրք Հայ—Ֆրանսերէն
Բառգիրք Ֆրանսերէն—Տաճկերէն
Տելեմաք պատկերազարդ աշխարհաբար
Այբբենարան պատկերազարդ,
Գեղագրութիւն Հայ և Ֆրանսերէն.
Ընթերցարան աշխարհաբար,
Պօլ և Վիրգինէ պատկերազարդ,
Դաշնակ Լամարթինի
Դաստիարակութիւն աղջկանց (Հայ—Ֆրանսերէն)
Տելեմաք (Ֆրանսերէն—Հայերէն)
Դաստիարակութիւն տղայոց
Առաջնորդ Անգղիացի և Հայ լեզուաց

Գրավաճառաց և բազմաթիւ օրինակ գնողաց համար % 10 զեղչ կ'ըլլայ :

Մասեաց հրատարակչի շրջանը 52 օրինակ է :

Մատակարարութեան տեղն է Պօլիս, Ջինճիլի խան վերի յարկ թիւ 18 :

Գաւառ երթալիք թերթից փոստի ծախքը առանձին վրայ է :

Շրջանին գինը դահեկան կանխիկ	60
Կիսաշրջանը » »	30
Մէկ թիւը փարայ	50
Ծանուցման տողն է դահեկան	2

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ
ԳԷՈՐԳ Յ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ ԷՐՇԷՄՊԷ ԲԱԶԱՐ ԹԻՒ 16